

Przez wzgląd na okoliczności

■ **Czy straż miejska jest uprawniona do pozyskania od operatora telekomunikacyjnego danych osobowych abonenta telefonu komórkowego (jego imienia, nazwiska i adresu zamieszkania), które są niezbędne do prowadzenia wobec niego postępowania o wykroczenie?**

Tak, gdyż obowiązujące przepisy przyznają straży miejskiej uprawnienie do żądania udostępnienia jej danych osobowych, pozostających w dyspozycji operatora telekomunikacyjnego.

Do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga komendanta straży miejskiej na odmowę udostępnienia danych osobowych abonenta telefonu komórkowego. Komendant wskazał, iż straż miejska prowadzi postępowanie wyjaśniające przeciwko domniemanemu sprawcy, który umieścił w miejscu publicznym do tego nieprzeznaczonym ogłoszenie. W skardze podkreślono, iż operator jest jedynym podmiotem, od którego straż miejska może uzyskać pełne dane tej osoby.

Ustawa z 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (DzU nr 171, poz. 1800, ze zm.) wskazuje na możliwość udostępnienia danych objętych tajemnicą telekomunikacyjną, gdy stanowią tak przepisy odrębne bądź – co nie budzi wątpliwości – gdy jest to niezbędne do wykonania określonych prawem zadań, realizowanych dla dobra publicznego (art. 23 ust. 1 pkt 4 Ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych – DzU z 2002 r. nr 101, poz. 926, ze zm.).

Oskarżyciel publiczny

Należy dodać, iż – zgodnie z art. 10 ust. 1 Ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (DzU nr 123, poz. 779, ze zm.) – straż wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego, wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego. W celu realizacji tych zadań może ona przetwarzać dane osobowe uzyskane w wyniku wykonywania czynności podejmowanych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, z wyłączeniem informacji ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne bądź filozoficzne, przynależność

wyznaniową, partyjną lub związkową, a także informacji o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym, bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą. Stosownie do brzmienia art. 12 ust. 1 pkt 5 ustawy o strażach gminnych, strażnik – wykonując zadania – ma prawo do dokonywania czynności wyjaśniających, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, a także do oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych – w trybie i zakresie określonych w Ustawie z 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (DzU z 2008 r. nr 133, poz. 848, ze zm.).

Ponadto, w myśl art. 17 tej ostatniej ustawy, straż miejska jest jednym z oskarżycieli publicznych, któremu przysługuje prawo do przeprowadzenia czynności wyjaśniających w celu ustalenia, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie, oraz do zebrania danych niezbędnych do sporządzenia takiego wniosku (art. 54-56 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia). Warto zwrócić uwagę, iż czynności wyjaśniające należy podjąć w miarę możliwości w miejscu popełnienia czynu, bezpośrednio po jego ujawnieniu, i zakończyć w ciągu miesiąca.

Realizacja przez straż miejską nałożonych na nią zadań wymaga wykorzystywania informacji o osobach, których działania te dotyczą. Przepisy ustawy o strażach gminnych wprost stanowią o ich prawie do przetwarzania danych w związku z realizacją określonych zadań, bez konieczności uzyskania na to zgody osoby, której dane dotyczą. Oznacza to, iż na mocy przepisów rangi ustawowej straż miejska ma prawo zwrócić się do operatora telekomunikacyjnego o udostępnienie niezbędnych jej danych osobowych, zaś ten ostatni winien – mając na względzie fakt realizacji obowiązku czuwania przez straż miejską nad przestrzeganiem prawa przez obywateli – udostępnić informacje we wnioskowanym zakresie. W takiej sytuacji dochodzi bowiem do wykonania dyspozycji z art. 161 ust. 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne. Zgodnie z nim, treści lub dane objęte tajemnicą telekomunikacyjną mogą być zbierane, utrwalane, przechowywane, opracowywane, zmieniane, usuwane lub udostępniane tylko wówczas, gdy czynności te, zwane dalej „przetwarzaniem”, dotyczą usługi świadczonej użytkownikowi albo są niezbędne do jej wykonania. Przetwarzanie w innych celach

jest dopuszczalne jedynie na podstawie przepisów ustawowych.

Dobro publiczne

Ponadto straż miejska wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego. Do właściwej ich realizacji niezbędne jest ustalenie sprawcy wykroczenia, a następnie skierowanie do sądu wniosku o jego ukaranie. Dobro publiczne jest wartością, którą w tym przypadku operator telekomunikacyjny powinien wziąć pod uwagę w kontekście realizacji obowiązku ochrony danych abonenta na gruncie przepisów ustawy Prawo telekomunikacyjne i wyważyć wyższość dobra publicznego nad prawem jednostki do decydowania o sposobie przetwarzania jej danych osobowych. Pogląd taki zaprezentował także Naczelny Sąd Administracyjny, który w wyroku z 28 stycznia 2003 r. (sygn. akt II SA 2210/01) orzekł, iż „system ochrony danych osobowych tworzą powiązane ze sobą rozwiązania w sposób uwzględniający hierarchię chronionych dóbr i wartości. Wyrazem tego jest m.in. art. 23 ust. 1 pkt. 2 i 4 ustawy o ochronie danych osobowych, dopuszczający przetwarzanie danych, gdy na to zezwalają przepisy prawa i gdy jest to niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego. Podobnie art. 69 ust. 1 Prawa telekomunikacyjnego [obecnie art. 161 ust. 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne – przyp. GODO] zezwala na przetwarzanie danych objętych tajemnicą telekomunikacyjną również w innych celach niż świadczenie usług abonenckich, gdy jest dopuszczalne na podstawie przepisów ustawowych. Łącznie z (...) treścią art. 10 ust. 1 ustawy o strażach gminnych i art. 19 §1 kpw [obecnie art. 54 ust. 1 oraz art. 56 ust 2 ustawy Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia – przyp. GODO] powstaje z tych przepisów uprawnienie straży do żądania udostępnienia jej danych osobowych pozostających w dyspozycji ich administratora, gdy jest stosownie uzasadnione okolicznościami sprawy”.

W związku z powyższym, straż miejska, w celu realizacji ustawowych zadań (ustalenia sprawcy wykroczenia), posiada podstawę prawną do pozyskania od operatora telekomunikacyjnego danych osobowych abonenta w zakresie jego imienia, nazwiska i adresu zamieszkania, na mocy przepisów prawa, tj. art. 161 ust. 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne oraz art. 23 ust. 1 pkt. 2 i 4 ustawy o ochronie danych osobowych.

dr Wojciech Rafał Wiewiórowski
Generalny Inspektor Ochrony
Danych Osobowych

Tytuł i śródtytuły od redakcji